

10 ข้อควรระวัง เกี่ยวกับ โรคพิษสุนัขบ้า

1 โรคพิษสุนัขบ้า เมื่อเกิดอาการขึ้นแล้ว ไม่สามารถรักษาให้หายได้ ต้องเสียชีวิตทุกราย

2 โรคพิษสุนัขบ้า สามารถเกิดขึ้นกับสัตว์ชนิดอื่นได้ด้วย เช่น แมว ชะนี ลิง กระจง กระแต หนู ค้างคาว หรือแม้กระทั่ง วัว ควาย ม้า สุนัข

3 สุนัขเป็นตัวแพร่เชื้อที่สำคัญที่สุด กว่า 95% ของผู้เสียชีวิตมาจากสุนัข

4 สุนัขและแมว ที่ป่วยด้วยโรคพิษสุนัขบ้า สามารถแพร่เชื้อได้ทางน้ำลาย

5 คากา 5 ย. ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า **อย่าแหย่ อย่าเหยียบ อย่าแยก อย่าหยิบ อย่ายุ่ง**

6 หากถูกสัตว์กัดหรือข่วนให้รีบล้างแผลให้เร็วที่สุดด้วยน้ำสะอาด และสบู่ หลาย ๆ ครั้ง แล้วใส่ยาฆ่าเชื้อ จากนั้นไปโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุดทันที เพื่อรับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

7 ควรรับวัคซีนตามกำหนดเวลา อย่างเคร่งครัด รวมทั้งเฝ้าระวังสุนัขหรือแมวที่มากัดเป็นเวลา 10 วัน หากสัตว์ตายระหว่างดูอาการ ให้แจ้งปศุสัตว์ในพื้นที่เพื่อตัดหัวสุนัขส่งตรวจหาเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า

8 อาการสุนัขที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้า ระยะเริ่มแรก เช่น สุนัขจะมีอารมณ์และอุปนิสัยเปลี่ยนไปจากเดิม ม่านตาขยายกว้างกว่าปกติ กินข้าวกินน้ำน้อยลง การเคี้ยวหรือกลืนผิดปกติ

9 ต้องพาสุนัขหรือแมว ไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเป็นประจำทุกปี

10 ไม่ปล่อยสุนัขไปเล่นพ่วนในที่สาธารณะตามลำพัง ต้องใส่สายจูงเมื่อพาสุนัขออกนอกบ้าน ถ้าสุนัขดูควรสวมเครื่องป้องกันสุนัขกัด

โรคพิษสุนัขบ้า

ภัยเงียบใกล้ตัว ป้องกันได้!

Rabies

ถูกกัด
ถูกข่วน
อย่ารอ!!!

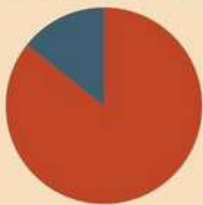
รู้จักโรคพิษสุนัขบ้า

เป็นโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน
เกิดจากเชื้อไวรัส Rabies ติดต่อจากน้ำลาย
ของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่ติดเชื้อ เช่น สุนัข แมว
ผ่านการกัด ข่วน หรือเลียบริเวณที่มีบาดแผล
ทั้งนี้ เมื่อผู้ป่วยแสดงอาการทางระบบประสาทแล้ว
มีอัตราการเสียชีวิต ร้อยละ 100

สถานการณ์ในประเทศไทย (1 มกราคม - 2 กรกฎาคม 2568)

ผู้ป่วย 7 ราย เสียชีวิตทั้ง 7 ราย
(เป็นผู้ป่วยเข้าข่าย 1 ราย ผู้ป่วยยืนยัน 6 ราย)

สัตว์นำโรคหลัก

สุนัข 85.7%
แมว 14.3%

ปัจจัยเสี่ยงของผู้เสียชีวิต

- ✓ ทุกรายไม่ได้รับวัคซีน
หลังถูกสัตว์กัด/ข่วน
- ✓ ส่วนใหญ่ไม่ได้ล้างแผล
หรือทำความสะอาดแผลไม่ถูกวิธี
- ✓ สัมผัสสัตว์ที่ไม่ได้รับวัคซีน
หรือไม่ทราบประวัติการได้รับ
วัคซีนของสัตว์

อาการเริ่มต้น มักมีอาการไม่จำเพาะ ได้แก่ มีไข้ ซา/เสียว/ปวดแสบร้อน
หรือรู้สึกคันผิดปกติบริเวณแผลที่ถูกกัดหรือข่วน

อาการทางระบบประสาท แบบคลุ้มคลั่ง : กระวนกระวาย กลั้วน้ำ กลั้วลม กลืนลำบาก น้ำลายไหลมาก
แบบอัมพาต : กล้ามเนื้ออ่อนแรง เริ่มจากบริเวณที่ถูกกัด

การป้องกัน

- ✓ **ฉีดวัคซีนสัตว์เลี้ยง**
นำสุนัขและแมวไปฉีดวัคซีนป้องกัน
โรคพิษสุนัขบ้าเป็นประจำทุกปี
- ✓ **ควบคุมสัตว์เลี้ยง**
ใส่สายจูงเมื่อนำสัตว์เลี้ยงออกนอกบ้าน
- ✓ **หลีกเลี่ยงการสัมผัส**
อย่าเข้าใกล้หรือเล่นกับสัตว์ที่ไม่รู้จัก
หรือสัตว์ที่มีอาการผิดปกติ
- ✓ **แจ้งเจ้าหน้าที่**
หากพบสัตว์ป่า สัตว์ที่ไม่ทราบแหล่งที่มา หรือสัตว์
มีอาการผิดปกติในพื้นที่ชุมชน ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่
ปศุสัตว์/สาธารณสุข/เทศบาลในพื้นที่ทันที

"ล้างแผล ใส่ยา กักหมา หามอ" เมื่อถูกกัด/ข่วน

ล้างแผลทันที : ล้างแผลด้วยสบู่และน้ำสะอาด
อย่างน้อย 15 นาที ให้เข้าถึงรอยลึกของแผล
ใส่ยาฆ่าเชื้อ : เช่น โพวิโดน-ไอโอดีน (เบตาดีน)
กักสัตว์ : กักสัตว์ที่กัด/ข่วนไว้สังเกตอาการ 10 วัน
หากสัตว์ตายให้นำซากไปตรวจ
พบแพทย์ทันที : เพื่อประเมินความเสี่ยงและรับวัคซีน
ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (และอาจต้องรับเซรุ่ม)
แม้แผลจะเล็กน้อยก็ตาม ต้องฉีดให้ครบตามนัด!

ที่มา : กลุ่มพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคติดต่อ กองระบาดวิทยา ข้อมูล ณ วันที่ 2 กรกฎาคม 2568

โรคพิษสุนัขบ้า

ภัยเงียบใกล้ตัว ป้องกันได้!

Rabies

รู้จักโรคพิษสุนัขบ้า

เป็นโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน เกิดจากเชื้อไวรัส Rabies ติดต่อน้ำลายของสัตว์เลียลูกด้วยนมที่ติดเชื้อ เช่น สุนัข แมว ผ่านการกัด ข่วน หรือเลียบริเวณที่มีบาดแผล ทั้งนี้ เมื่อผู้ป่วยแสดงอาการทางระบบประสาทแล้ว มีอัตราการเสียชีวิต ร้อยละ 100

ถูกกัด
ถูกข่วน
อย่ารอ!!!

สถานการณ์ในประเทศไทย (1 มกราคม-25 กุมภาพันธ์ 2569)

ผู้ป่วย 2 ราย เสียชีวิตทั้ง 2 ราย
(ทั้ง 2 จังหวัด เคยมีการรายงานผู้ป่วยยืนยันในปี 2568)

การเฝ้าระวังจากกรมปศุสัตว์ (25 กุมภาพันธ์ 2568-25 กุมภาพันธ์ 2569)

ตรวจพบเชื้อในสุนัข
84% ของสุนัขที่สุ่มตรวจ
เป็นสุนัขและแมวที่มีเจ้าของ **43%**

ปัจจัยเสี่ยงของผู้เสียชีวิต

- ⚠️ **ไม่ได้รับวัคซีน** หลังถูกสัตว์กัด/ข่วน
- ⚠️ **ไม่ได้ล้างแผล** หรือทำความสะอาดแผลไม่ถูกวิธี
- ⚠️ **สัมผัสสัตว์ที่ไม่ได้รับวัคซีน** หรือไม่ทราบประวัติการได้รับวัคซีนของสัตว์

อาการเริ่มต้น มักมีอาการไม่จำเพาะ ได้แก่ มีไข้ ซา/เสียว/ปวดแสบร้อน หรือรู้สึกคันผิดปกติบริเวณแผลที่ถูกกัดหรือข่วน

อาการทางระบบประสาท **แบบคลุ้มคลั่ง** : กระวนกระวาย กลั้วน้ำ กลั้วลม กลืนลำบาก น้ำลายไหลมาก **แบบอัมพาต** : กล้ามเนื้ออ่อนแรง เริ่มจากบริเวณที่ถูกกัด

การป้องกัน

- ✓ **ฉีดวัคซีนสัตว์เลี้ยง**
นำสุนัขและแมวไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเป็นประจำทุกปี
- ✓ **ควบคุมสัตว์เลี้ยง**
ใส่สายจูงเมื่อนำสัตว์เลี้ยงออกนอกบ้าน
- ✓ **หลีกเลี่ยงการสัมผัส**
อย่าเข้าใกล้หรือเล่นกับสัตว์ที่ไม่รู้จักหรือสัตว์ที่มีอาการผิดปกติ
- ✓ **แจ้งเจ้าหน้าที่**
หากพบสัตว์ไม่ทราบแหล่งที่มา หรือสัตว์มีอาการผิดปกติในพื้นที่ชุมชน ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์/สาธารณสุข/เทศบาลในพื้นที่ทันที

"ล้างแผล ใส่ยา กักหมา หามอ ฉีดวัคซีนให้ครบ" เมื่อถูกกัด/ข่วน

ล้างแผลทันที : ล้างแผลด้วยสบู่และน้ำสะอาดอย่างน้อย 15 นาที ให้เข้าถึงรอยลึกของแผล

ใส่ยาฆ่าเชื้อ : เช่น โพวิโดน-ไอโอดีน (เบตาดีน)

กักสัตว์ : กักสัตว์ที่ถูก/ข่วนไว้สังเกตอาการ 10 วัน หากสัตว์ตายให้นำซากไปตรวจ

พบแพทย์ทันที : เพื่อประเมินความเสี่ยงและรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (และอาจต้องรับเซรุ่ม) แม้แผลจะเล็กน้อยก็ตาม **ต้องฉีดให้ครบตามนัด!**

ที่มา : กลุ่มพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคติดต่อ กองระบาดวิทยา ข้อมูล ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2569

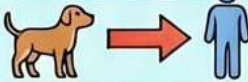

โรคพิษสุนัขบ้า: ภัยร้ายจากสัตว์สู่คน

(Rabies: Danger from Animals to Humans)

ภัยร้าย...ถ้าไม่ป้องกัน!

1 คืออะไร?

โรคติดเชื้อร้ายแรง แพร่จากสัตว์สู่คน
อันตรายถึงชีวิต

2 แพร่ระบาดอย่างไร?

1. ถูกกัดหรือข่วน

2. สัมผัสน้ำลาย

ไวรัสเข้าทางแผลหรือเยื่อ

3. สัมผัสเชื้อทางอากาศ (หายใจฝุ่น)

แม้พบได้น้อย แต่สามารถเกิดจากการหายใจเอาฝุ่นที่มีเชื้อเข้าไป (จากที่อยู่ของสัตว์ติดเชื้อ)

3 กลุ่มเสี่ยง

ผู้ถูกกัด/ข่วน

ผู้ทำงานใกล้ชิดสัตว์

พื้นที่ระบาด

4 อาการของโรค

ระยะแรก: อาการคล้ายไข้หวัดใหญ่
ผู้ติดเชื้อจะเริ่มมีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่
ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ อ่อนเพลีย
และอาจรู้สึกคันที่ผิวหนังหรือแสบ

ระยะที่สอง: อาการทางประสาท
ผู้ติดเชื้ออาจเริ่มมีอาการทางประสาท
เช่น กระสับกระส่าย เครียด หงุดหงิด
และมีอาการกล้ามเนื้อล้า น้ำลายไหล

ระยะสุดท้าย: อ่อนแรง/อัมพาต
อาการกล้ามเนื้ออ่อนแรงหรืออัมพาต
เกิดขึ้นโดยเฉพาะในระบบทางเดินหายใจ
ส่งผลให้ผู้ป่วยไม่สามารถหายใจได้
และในที่สุดจะเสียชีวิตจากการหยุดหายใจ

5 การป้องกัน

1. จัดวัคซีนสัตว์เลี้ยง

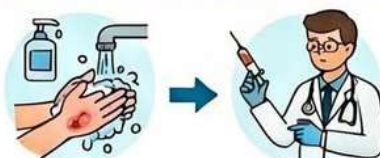

สุนัข แมว ทุกปี

2. หลีกเลี่ยงสัตว์แปลกหน้า

3. หากถูกกัด: รับล้างแผล-พบแพทย์

ล้างแผลด้วยน้ำและสบู่, จัดวัคซีนทันที

6 สรุป

โรคนี้ป้องกันได้! จัดวัคซีนสัตว์
และรับการรักษาทันทีเมื่อสัมผัส

‘โรคพิษสุนัขบ้า... อันตรายถึงชีวิต!’ ป้องกันได้ก่อนสายเกินแก้’

อันตรายใกล้ตัว: รู้ทันภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า
หากแสดงอาการแล้ว **“เสียชีวิตทุกราย”**

อาการสำคัญคือ

อาการสำคัญคือ ไข้, ปวดศีรษะ, กลัวแสง,
กลัวลม, และกลืนน้ำหรืออาหารลำบาก

พบผู้เสียชีวิตรายแรกของปี 2569

ผู้เสียชีวิตที่ จ.ระยอง มีประวัติถูกลูกสุนัข
กัด แต่ไม่ได้ล้างแผลและไม่ได้รับวัคซีน

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทุกชนิดนำโรคได้

เชื้อติดผ่านน้ำลายจากการกัด,
ข่วน หรือ เลียบบริเวณบาดแผล

แนวทางป้องกัน: คาถา “ล้างแผล ใส่ยา กักหมา หามอ”

1. ล้างแผล

ล้างแผลด้วยน้ำและสบู่หลายๆ ครั้ง

2. ใส่ยา

เช็ดให้แห้ง ใส่ยาฆ่าเชื้อ

3. กักสัตว์ดูอาการ

กักขังเพื่อสังเกตอาการ 10 วัน

4. รับหามอ

พบแพทย์ทันทีเพื่อประเมินการรักษา

5. ฉีดวัคซีนให้ครบ

ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

เริ่มฉีดเข็มแรกเมื่ออายุ 2-4 เดือน

ต้องฉีดซ้ำสม่ำเสมอ

เจ้าของต้องพาสัตว์เลี้ยงไปฉีดวัคซีนทุกปี

“คาถา 5 ย.”

❌ อย่าแหะ

ไม่แกล้งให้สัตว์โมโห

❌ อย่าเหยียบ

ไม่เหยียบหาง ตัว หรือ
ทำให้สัตว์ตกใจ

❌ อย่าแหย่

ไม่ใช่มีมือเปล่าแหย่สัตว์
ที่กำลังกัดกัน

❌ อย่าหยิบ

ไม่ย้ายขนมอาหาร
ขณะสัตว์กำลังกิน

❌ อย่ายุ่ง

ไม่เข้าใกล้
สัตว์ที่ไม่มีเจ้าของ

สุนัขกัด แมวข่วน ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อยอีกต่อไป

ปี 2568 พบผู้เสียชีวิตแล้ว 3 ราย (และมีการรายงานสูงถึง 7 รายในบางพื้นที่ สาเหตุเกิดจาก
หลังถูกสุนัขที่มีเชื้อพิษสุนัขบ้ากัดหรือข่วน ไม่ได้เข้ารับการรักษาทันที -วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า-

รู้หรือไม่? สุนัขกัด แมวข่วน ต้องรักษา

เพราะอาจเสี่ยงติดเชื้อโรคร้ายแรง เช่น
โรคพิษสุนัขบ้า โรคบาดทะยัก รวมถึงโรคจาก
น้ำลายของสัตว์ และแผลที่เกิดจาก
กรงเล็บของสัตว์

4 อาการของพุทิตเชื้อสุนัขบ้า

- 1 มีไข้ต่ำ ๆ ปวดแผล คันแผลบริเวณที่ถูกกัดจะรู้สึกแสบ
- 2 กระสับกระส่าย กลัวแสง กลัวลม อาจมีอาการนอนไม่หลับ
วิตกกังวลผิดปกติ
- 3 กลืนลำบาก น้ำลายไหล กลัวน้ำ มีอาการเกร็งเมื่อพยายามดื่มน้ำ
หรือเห็นน้ำ
- 4 ชัก อัมพาต หมดสติ หากไม่ได้รับการรักษา อาจเสียชีวิตได้

การป้องกันหลังถูกกัด

ล้างแผล

ใส่ยา

กัก สุนัข/แมว
(ดูอาการ)

พบแพทย์รับ
วัคซีนพิษสุนัขบ้า

ผู้มี "สิทธิบัตรทอง" หากถูกสุนัขกัด แมวข่วนสามารถเข้ารับบริการที่สถาน
พยาบาล ในระบบหลักประกันสุขภาพที่ใกล้ที่สุดได้เพื่อรับการรักษารับวัคซีน
ป้องกันโรค พิษสุนัขบ้าและบาดทะยัก จนสิ้นสุดการรักษา

จัดทำวันที่ 20 ก.พ. 2569